

OBSAH

VĚDA O NEVYHNUTELNOSTI ZÁNIKU KAPITALISMU A VÍTĚZSTVÍ KOMUNISMU

1. Co zkoumá teorie vědeckého komunismu	5
2. K. Marx a B. Engels o historické nutnosti zániku kapitalismu a vítězství socialismu	9
K. Marx a B. Engels — tvůrci vědeckého komunismu — 9. Teoretický základ vědeckého komunismu — 11. Socialistická revoluce — prostředek vystřídání kapitalismu socialismem — 12. Historické poslání dělnické třídy — 13.	
3. Leninismus — tvůrčí rozvíjení marxismu, teorie vědeckého komunismu	15
Vítězný prapor současné epochy — 15. Rozvinutí teorie vědeckého komunismu V. I. Leninem — 16. Rozvinutí teorie socialistické revoluce V. I. Leninem — 18. Internacionální charakter leninismu — 20.	

DÍL PRVNÍ

BUDOVÁNÍ SOCIALISMU A KOMUNISMU

KAPITOLA PRVNA

ŘÍJNOVÁ SOCIALISTICKÁ REVOLUCE A JEJÍ MEZINÁRODNÍ VÝZNAM	25
1. Říjnová revoluce — počátek vývoje lidstva od kapitalismu k socialismu	25
Světově historický význam Října — 26.	
2. Říjnová revoluce a světové osvobozenecké hnutí	28
3. Velký říjen a jeho jalšovateli	31
Voluntarismus, nebo determinismus? — 31. Neopodstatněnost »dialektiky zaostalosti« — 32.	

KAPITOLA DRUHÁ

DVĚ FÁZE KOMUNISTICKÉ SPOLEČNOSTI	35
1. <i>Období přechodu od kapitalismu k socialismu</i>	35
Nutnost přechodného období — 35. Diktatura proletariátu a vedoucí úloha komunistické strany — rozhodující podmínka budování socialismu — 36. Ekonomické reformy — 40. Přetváření národnostních vztahů — 43. Kulturní revoluce — 46.	
2. <i>Vyspělý socialismus</i>	48
Ekonomika socialismu — 48. Třídní struktura a politická organizace — 50. Duchovní kultura — 53.	
3. <i>Socialismus a osobnost</i>	53
Socialismus — společnost opravdového humanismu — 53. Socialistická osobnost — 56.	
4. <i>Komunismus — nejvyšší fáze nové společnosti</i>	58
Komunistický ideál a jeho kritikové — 60.	
5. <i>Od socialismu ke komunismu. Zvláštnosti utváření komunismu</i>	64

KAPITOLA TŘETÍ

VĚDECKÉ ŘÍZENÍ KOMUNISTICKÉ VÝSTAVBY	66
1. <i>Podstata řízení společnosti</i>	67
Základní pojmy — 67. Organizačně technická a sociálně ekonomická stránka řízení — 68.	
2. <i>Socialismus — vědecky řízená společnost</i>	70
Základní druhy řízení — 74.	
3. <i>Subjekt (soustava) řízení socialistické společnosti</i>	73
4. <i>Obecné zásady vědeckého řízení výstavby komunismu</i>	78
Demokratický centralismus — 79. Objektivita a konkrétnost — 81. Efektivnost, optimálnost — 83. Přihlédnutí k zájmům a potřebám lidí — 84. Základní článek — 86.	
5. <i>Zdokonalování soustavy řízení společnosti — důležitá podmínka úspěchu komunistické výstavby</i>	86

KAPITOLA ČTVRTÁ

KSSS — VEDOUcí SÍLA KOMUNISTICKÉ VÝSTAVBY	89
1. <i>Politika strany — životně důležitý základ sovětského řízení</i>	89
Vědecký charakter politiky — 90. Rozvoj vědecké teorie — 92.	
2. <i>Obsah stranického vedení</i>	94
Hlavní je politické vedení — 94. Ekonomická politika strany — 95. Práce s kádry — 97.	
3. <i>KSSS — živý, vyvíjející se organismus</i>	100
Třídní charakter strany — 100. Zdokonalování organizace — 101.	
4. <i>Vzrůstání úlohy KSSS v procesu budování komunismu</i>	103
5. <i>Neudržitelnost pokusů podkopat vedoucí úlohu komunistické strany</i>	108

KAPITOLA PÁTA

VYTVOŘENÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ ZÁKLADNY KOMUNISMU A VĚDECKOTECHNICKÁ REVOLUCE	109
1. <i>Materiálně technická základna komunismu a současná vědeckotechnická revoluce</i>	110
Zvláštnosti materiálně technické základny komunismu — 110. Podstata vědeckotechnické revoluce — 114. Pokrok vědy a techniky v podmírkách kapitalismu a socialismu — 115. Věda — výrobní síla socialistické společnosti — 118. Úloha vědy při vytváření materiálně technické základny komunismu — 120.	
2. <i>Intenzifikace — generální magistrála rozvoje ekonomiky od socialismu ke komunismu</i>	123
Ekonomická reforma — 126.	
3. <i>Člověk v podmírkách vědeckotechnické revoluce</i>	130
4. <i>Komunismus a práce</i>	133
Pojem komunistické práce — 133. O podmírkách přeměny práce v první životní potřebu — 134. Podněty k práci — 136.	
5. <i>Člověk, technika, příroda</i>	137

KAPITOLA ŠESTÁ

PŘEKONÁVÁNÍ TRÍDNÍCH ROZDÍLŮ	142
1. <i>Dělnická třída, rolnictvo a inteligence v socialistické společnosti</i>	142
Dělnická třída — 144. Družstevní rolnictvo — 145. Socialistická inteligence — 146. Třídní rozdíly a jednota socialistické společnosti — 148.	
2. <i>K jednotnému všelidovému vlastnictví</i>	150
3. <i>Cesty překonávání podstatních rozdílů mezi městem a vesnicí</i>	152
4. <i>Překonávání podstatních rozdílů mezi lidmi duševní a fyzické práce</i>	155
5. <i>Ke komunistickému rozdělování</i>	157
Od každého podle schopností — 158. Každému podle potřeb — 159. Cesta k úplné ekonomicke rovnosti — 163.	

KAPITOLA SEDMÁ

NÁRODY A NÁRODNOSTNÍ VZTAHY V PODMÍNKÁCH KOMUNISTICKÉ VÝSTAVBY	168
1. <i>Rozvoj socialistických národů</i>	166
Celková charakteristika socialistických národů — 167. Kultura socialistických národů — 168. Vyřešení národnostní otázky v SSSR. Tendence v rozvoji socialistických národů — 172.	
2. <i>Cesty sblížování národů v procesu komunistické výstavby</i>	174
Sovětský lid — historické národnostní společenství lidí — 175. Internacionálismus kontra nacionalismus — 178. Budoucnost národa — 182.	

KAPITOLA OSMÁ

ROZVOJ POLITICKÉ ORGANIZACE SPOLEČNOSTI A SOCIALISTICKÉ DEMOKRACIE	185
1. <i>Socialistický všelidový stát a jeho úloha v budování komunismu</i> Všelidový stát — nástupce státu diktatury proletariátu — 185. Funkce všelidového státu — 186.	185
2. <i>Podstata socialistické demokracie</i> Třídní charakter demokracie — 187. Socialistická demokracie — 189.	187
3. <i>Rozvoj socialistické demokracie</i> Vzrůst úlohy sovětů — 192. Zvýšení úlohy společenských organiza- cí — 193. Zvýšení úlohy pracovních kolektívů — 195.	191
4. <i>Socialistická demokracie a zákonnost, právní řád, disciplína</i>	197

KAPITOLA DEVÁTA

ROZVOJ RODINNÝCH A ŽIVOTNÍCH VZTAHŮ ZA SOCIALISMU	201
1. <i>Způsob života socialistické společnosti a základní tendence jejího rozvoje</i> Charakteristické rysy socialistického způsobu života — 202. Ten- dence rozvoje socialistického způsobu života — 204.	201
2. <i>Životní podmínky a volný čas</i>	205
3. <i>Rodina a vztahy v rodině a v manželství</i> Socialistická rodina — 208. Rodinné a manželské vztahy — 211.	207

KAPITOLA DESATA

KOMUNISTICKÁ VÝCHOVA PRACUJÍCÍCH	214
1. <i>Nutnost komunistické výchovy</i> Mohutná síla pokrokových idejí — 214. Komunistická výchova mlá- deže — 215. Boj s buržoazní ideologií — 216.	214
2. <i>Základní principy výchovy</i>	217
3. <i>Prostředky komunistické výchovy</i> Škola — 220. Rodina — 221. Pracovní kolektiv — 222. Masová poli- tická práce — 222. Umění — 225.	220
4. <i>Utváření vědeckého světového názoru</i> Cesty utváření vědeckého světového názoru — 227. Ateistická vý- chova — 228.	226
5. <i>Pracovní výchova</i> Jádro komunistické výchovy — 229. Výchova k úctě k práci — 229.	229
6. <i>Mrvná výchova</i> Ztruskotání morálky nebo mravní pokrok? — 231. Komunistická morálka — 233. Základní principy morálky budovatele komunismu	231

— 234. Výchova k sovětskému vlastenectví a proletářskému inter-	
nacionalismu — 235. Přežitky minulosti a cesty k jejich překoná-	
vání — 238. Mravnost a vědomosti — 240. Výchova potřeb — dů-	
ležitý prostředek mravní výchovy — 243.	
7. <i>Estetická výchova a fyzické zdokonalování</i>	245
Estetická výchova — 245. — Fyzické zdokonalování — 247.	
8. <i>Kritika antikomunismu v otázkách výchovy</i>	248
Je možná výchova nového člověka? — 248. Výchova a pokrok vědy	
a techniky — 250. Buržoazní propaganda ve službě antikomunismu	
— 252.	

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

SVĚTOVÁ SOCIALISTICKÁ SOUSTAVA	254
1. <i>Vznik světové socialistické soustavy</i>	254
2. <i>Nový typ vztahů mezi státy</i>	258
Ekonomická spolupráce — 260. Politická a vojenská spolupráce —	
263. Upevnění jednoty — nejdůležitější úkol — 264.	

DÍL DRUHÝ

**BOJ MEZI SILAMI SOCIALISMU A KAPITALISMU
VE SVĚTOVÉ ARÉNĚ**

KAPITOLA DVANÁCTÁ

NAŠE EPOCHA — EPOCHA PŘECHODU OD KAPITALISMU K SOCIALISMU	269
1. <i>Charakter současné epochy</i>	269
Pojem epochy — 269. Základní obsah současné epochy — 270. Svě- tový revoluční proces a jeho hybné sily — 272.	
2. <i>Základní rozpor současné epochy. Přeměna socialistické soustavy v rozhodující faktor světového vývoje</i>	273
Základní rozpor epochy — 273. Revolucionizující síla příkladu — 275. Světový socialismus a dělnické hnutí — 277. Světový socialis- mus a národně osvobozenecké hnutí — 278.	
3. <i>Mírová koexistence — forma třídního boje</i>	280
Leninský princip mírové koexistence — 280. Třídní boj v podmín- kách mírové koexistence států s různým společenským zřízením — 282. Na stráži vymožeností socialismu — 284.	

KAPITOLA TRINÁCTÁ

SOUMLRÁK SVĚTOVÉHO IMPERIALISMU	287
1. <i>Zesílení státně monopolistického charakteru současného imperia- lismu</i>	288
Další koncentrace výroby a kapitálu — 288. Státně monopolistické regulování — 289.	

2. Vědeckotechnická revoluce a soustava námezdního otroctví	292
3. Zostření rozporů současného imperialismu	295
Vnitřní rozpory — 295. Meziimperialistické rozpory — 297.	

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ

BOJ ZA SOCIALISMUS V ZEMÍCH VYSPELÉHO KAPITALISMU 300

1. Dělnická třída — hlavní revoluční síla	301
Výmysly buržoazních ideologů a realita — 301. Dělnická třída — jaká je dnes? — 302. Dělnická třída a myšlenský konzumní společnost — 304. Faktory růstu a boje proti revizionismu — 306. Sociální demokracie: politika a ideologie — 307. Za jednotu dělnického hnutí — 309.	
2. Antimonopolistická koalice a cesty přechodu k socialismu	311
Spojenci dělnické třídy — 311. Bojový program sjednocených demokratických sil — 314. Revoluce a reformy — 316. Mírová a nemírová cesta k socialismu — 318.	

KAPITOLA PATNÁCTÁ

NÁRODNĚ OSVOBOZENECKÝ BOJ NÁRODŮ A SPOLEČENSKÝ POKROK 320

1. Boj národů za osvobození — složka světového revolučního procesu	320
Krach koloniální soustavy imperialismu — 320. Význam národně osvobozeneceského hnutí — 321.	
2. Boj za ekonomickou nezávislost	323
Ekonomická expanze imperialismu — 323. Státní sektor v ekonomice — 325.	
3. Sociální struktura zemí, které se osvobodily od koloniálního jha, a nekapitalistická cesta rozvoje	326
Sociální struktura — 326. Nekapitalistická cesta rozvoje — 329.	
4. Národně osvobozeneceské revoluce a ideologický boj	332
O nacionalismu utlačených národů — 334.	

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ

MEZINÁRODNÍ KOMUNISTICKÉ HNUTÍ

1. Komunisté v čele revolučních sil	336
Nejmohutnější ideově politická síla naší doby — 336. Zdroje síly komunistického hnutí — 338.	
2. Strategie a taktika revolučního boje	339
Věda o vedení třídního boje proletariátu — 339. Strategie — 340. Taktika — 343.	
3. Boj s pravým a »levým« revizionismem. Upevnění jednoty — důležitý úkol komunistů ve světě	346
Podstata revizionismu zprava a »zleva« — 347. Příčiny revizionismu — 349. Upevnění jednoty — důležitý úkol komunistů ve světě — 352.	

KAPITOLA SEDMNACTÁ

SVĚTOVÝ REVOLUČNÍ PROCES A IDEOLOGICKÝ BOJ	355
1. <i>Antikomunismus — hlavní ideově politická zbraň imperialismu</i> Rozvoj světového revolučního procesu a ideologický boj — 355. Antikomunismus jako ideologická základna agresivní politiky a vnitřní reakce — 358. Taktika rozvracení socialismu zvnitřku — 360.	355
2. <i>Základní směry nových ideologických diverzí antikomunismu</i> »Deideologizace« — 362. »Liberální socialismus« — 363. »Přiroze- ný imperialismus« — 364. Útok na leninismus — 366. Průmysl »psychologické války« a metody propagandy — 367. Krach antiko- munistických mýtů — 368.	362
ZÁVĚR	370